

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja

Druk nr 416
Warszawa, 17 czerwca 2020 r.

**Lista kandydatów
na członków Państwowej Komisji
do spraw wyjaśniania przypadków czynności
skierowanych przeciwko wolności seksualnej
i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15**

Dane o kandydatach

1. **Karolina Bućko** – ur. 4 lutego 1973 r., mgr prawa, adwokat, właścicielka kancelarii w Poznaniu. Jest absolwentką Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, od 2005 r. wykonuje zawód adwokata; wpisana na listę adwokatów przy Okręgowej Radzie Adwokackiej w Poznaniu. Wcześniej ukończyła aplikację komorniczą przy Izbie Komorniczej w Poznaniu oraz była aplikantem prokuratorskim przy Prokuraturze Okręgowej w Poznaniu.

Swoje doświadczenie zawodowe zdobywała w renomowanych Kancelariach Prawnych, będąc zatrudnioną w Kancelarii PJ Sowisło, Kancelarii Adwokackiej Czesława Domagały, a także wykonywała również prace na stanowisku asesora komorniczego w Kancelarii Komorniczej Piotra Wintera. Zawód adwokata pełni, w ramach prowadzonej do chwili obecnej własnej działalności gospodarczej, nieprzerwanie ponad 12 lat.

Adwokat Karolina Bućko w Kancelarii stara się brać udział w projektach, w których, wykorzystując swoją wiedzę i zaangażowanie, możliwa jest pomoc innym. Karolina Bućko udziela cyklicznie darmowych porad prawnych przy organizacjach pozarządowych. Na Kongresie Kobiet w Poznaniu 2017 r. w ramach projektu organizowanego przez Naczelną Radę Adwokacką w Warszawie była wolontariuszem i udzielała bezpłatnie porad prawnych dla Kobiet – uczestniczek Kongresu. Była też prelegentką na szkoleniach z zakresu przemocy domowej organizowanych przez organy samorządowe dla pracowników ośrodków pomocy społecznej i dzielnicowych.

W przebiegu pracy zawodowej szczególnie bliskie są jej zagadnienia wynikające z szerokiej problematyki Praw Kobiet w przestrzeni społecznej, zawodowej, rodzinnej.

Adwokat Karolina Bućko łączy doświadczenie zawodowe i pasję pracy z głębokim zaangażowaniem w problemy ludzi, wynikające z jej osobistego doświadczenia, obejmujące różne sfery aktywności.

Z racji doświadczenia i osiągnięć zawodowych spełnia wszelkie kryteria, by wejść w skład Komisji do spraw wyjaśnienia przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości wobec małoletniego poniżej lat 15.

Kandydat zgłoszony przez grupę posłów Koalicyjnego Klubu Parlamentarnego Lewicy (Razem, Sojusz Lewicy Demokratycznej, Wiosna Roberta Biedronia).

2. **Barbara Chrobak** – ur. 10 września 1965 r. w Braniewie. Jest wieloletnim pracownikiem Prokuratury Regionalnej w Katowicach. Z wykształcenia jest magistrem administracji, ukończyła studia na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz studia podyplomowe z zakresu ekspertyzy dokumentów i badań pisma ręcznego. Jest absolwentką podyplomowych studiów menadżerskich (MBA) Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej oraz biegłą sądową z zakresu kryminalistycznych badań dokumentów, na liście biegłych Sądu Okręgowego w Katowicach. Od lat czynnie działa nie tylko na płaszczyźnie zawodowej, ale również społecznej. Pełni funkcję Zastępcy Przewodniczącego Rady Głównej Związku Zawodowego Prokuratorów i Pracowników Prokuratury. W 2020 r. reprezentowała Rzecznika Praw Dziecka. Powołała do życia i prowadzi Fundację „Dobro Dziecka Cel Najwyższy”, której cele ukierunkowane są na pomoc dzieciom i rodzinom doświadczonym przez los. Sprawuje funkcję Przewodniczącego Rady Fundacji Prokuratorów i Pracowników RP im. Ireny Babińskiej. Dała się poznać jako osoba z pasją realizująca przedsięwzięcia pro publico bono o charakterze charytatywnym, naukowym i społecznym. Wielokrotnie aktywizowała środowisko wymiaru sprawiedliwości współorganizując ogólnopolskie akcje krwiodawstwa m.in. we wrześniu 2011 r. oraz w czerwcu 2013 r. czy też uczestnicząc aktywnie w akcjach charytatywnych zbierania środków finansowych dla potrzebujących, m.in. dzieci z chorobą nowotworową pod hasłem „Onkoigrzyska” – w ramach podjętej współpracy z Fundacją „Na

Ratunek Dzieciom z Chorobą Nowotworową”. W latach 2011-2013, we współpracy z Fundacją „O zdrowie dziecka”. Była jedną z inicjatorek gromadzenia środków pieniężnych dla Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Krakowie Prokocimiu. Jako Członek Rady Fundacji im. Ireny Babińskiej współorganizowała w marcu 2013 r I Halowy Turniej Drużyn Prawniczych, którego celem było finansowe wsparcie Stowarzyszenia Siemacha, zajmującego się wychowaniem dzieci i młodzieży. Zgromadzone fundusze wspomogły chore dzieci z Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Krakowie Prokocimiu, Fundacji Między Niebem a Ziemią, Fundacji im. Ireny Babińskiej oraz Stowarzyszenia Rodziców Dzieci Chorych na Białaczkę i Inne Choroby Nowotworowe z/s w Szczecinie. Posiada też doświadczenie parlamentarne. W latach 2015-2019 sprawowała mandat posła na Sejm RP VII kadencji, pełniąc m.in. funkcję zastępcy przewodniczącego Komisji do Spraw Kontroli Państwowej. Wchodziła w skład Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka oraz Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. Była inicjatorką i przewodniczącą Zespołu Parlamentarnego „Dobro dziecka jako cel najwyższy” oraz autorką wielu inicjatyw poselskich na rzecz dzieci, m.in. dotkniętych konfliktem okołorozwodowym i alienacją rodzicielską. Zorganizowała w Sejmie RP Konferencję Międzynarodową poświęconą problemom funkcjonowania pieczy zastępczej w Polsce, odbierania dzieci polskim rodzicom poza granicami RP. Konferencja zainicjowała proces zmian legislacyjnych w tym zakresie.

Kandydat zgłoszony przez Krajową Radę Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym.

3. **Adam Czarnecki** – ur. 14 stycznia 1987 r. w Warszawie. Zajmuje się zawodowo prawem karnym od ponad sześciu lat i w tym czasie przeanalizował i ocenił olbrzymią ilość dowodów z tysięcy spraw, a w tym i ze spraw związanych z „przypadkami czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletnich poniżej lat 15”. Jest pasjonatem i samoukiem z zakresu prawa karnego i szeroko pojętej tematyki sprawiedliwości.

Uczestniczył w wielu szkoleniach (głównie z zakresu prawa karnego, ale też przeszedł szkolenie Komisarza Wyborczego zorganizowane przez Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego), a obecnie jest doktorantem na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II. Aktualnie jest adwokatem prowadzącym własną Kancelarię Adwokacką Piastów Adam Czarnecki z siedzibą w Piastowie. Pan Adam Czarnecki jest całkowicie niezawisły, niezależny i wolny od jakichkolwiek uprzedzeń wobec stron postępowania. Jego charakter i siła woli pozwalają mu zajmować się sprawami z właściwości Komisji. W życiu prywatnym i zawodowym reprezentuje sprawiedliwość. W analizie i ocenie materiału dowodowego postępuje zgodnie z zasadami logiki, racjonalności i doświadczenia życiowego. Posiada uprawnienia, wiedzę merytoryczną i praktykę niezbędną do pracy na stanowisku asesora prokuratury.

Kandydat zgłoszony przez Stowarzyszenie „Możesz” na rzecz psychoprofilaktyki i rozwoju dzieci i młodzieży z siedzibą w Piastowie.

- 4. Hanna Elżanowska** – ur. 23 grudnia 1978 r.; jest psychologiem, psychoterapeutą, seksuologiem, wieloletnim pracownikiem Instytutu Psychologii KUL JP II. Obecnie współpracuje z wieloma uczelniami i szkołami wyższymi, w których naucza psychologii. Jest biegłym sądowym w sprawach z udziałem dzieci i młodzieży, specjalistą z zakresu pomocy dzieciom wykorzystywanym seksualnie.

Absolwentka 5-letniego kursu Psychoterapii i Terapii Rodzin, organizowanego przez Zakład Terapii Rodzin Katedry Psychiatrii Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego, certyfikowanego przez Polskie Towarzystwo Psychiatryczne. Ukończyła studia podyplomowe z zakresu seksuologii klinicznej w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym oraz liczne staże i szkolenia specjalistyczne z zakresu psychoterapii, opiniowania sądowego i diagnozy psychologicznej m.in. w Warszawie, Krakowie, Modenie, Belgii oraz Barcelonie.

Od wielu lat Hanna Elżanowska zajmuje się diagnostyką psychologiczną, poradnictwem, psychoterapią indywidualną i terapią rodzin. Współpracuje z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się diagnozą i pomocą dzieciom krzywdzonym, m.in. w ramach Warszawskiej Sieci Pomocy Dzieciom. Jest Członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Hanna Elżanowska posiada doświadczenie pracy w placówkach opieki społecznej, służby zdrowia, oświacie. Doświadczenie zawodowe zdobyła pracując m.in. w Hospicjum dla Dzieci im. Małego Księcia w Lublinie, w Domu Dziecka nr 1 w Lublinie, Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Słabosłyszących i Niesłyszących w Lublinie, w Centrum Pomocy Bliźniemu Monar-Markot w Warszawie. Obecnie Hanna Elżanowska pracuje w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 21 w Warszawie, gdzie zajmuje się m.in. diagnozą psychologiczną dzieci z problemami rozwojowymi, szkolnymi, emocjonalnymi jak również pomocą dzieciom i ich rodzinom w sytuacji podejrzenia wykorzystania seksualnego. Od wielu lat pracuje jako biegły psycholog sądowy, zajmuje się m.in. psychologiczną oceną zeznań świadków. Zarówno wykształcenie, jak i bogate doświadczenie zawodowe wskazują, iż Pani Hanna Elżanowska jest dobrym kandydatem na stanowisko członka Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15.

Kandydat zgłoszony przez grupę posłów Klubu Parlamentarnego Prawo i Sprawiedliwość.

5. **Marek Konopczyński** – ur. 24 września 1956 r., profesor zwyczajny, specjalizacja naukowa: patologie społeczne, przestępczość, profilaktyka społeczna oraz resocjalizacja. W roku 1982 uzyskał tytuł magistra pedagogiki specjalnej na Uniwersytecie Jagiellońskim. Stopień doktora nauk humanistycznych uzyskał w 1986 r. na Uniwersytecie Warszawskim; w 2007 r.

został doktorem habilitowanym nauk humanistycznych. Od 2014 r. profesor zwyczajny.

W trakcie swojej bogatej kariery prof. Marek Konopczyński pełnił liczne funkcje w polskich uczelniach wyższych, a także prowadził aktywną działalność zawodową, społeczną i dydaktyczną m.in. był Wicedyrektorem w Instytucie Badań Edukacyjnych Ministerstwa Edukacji Narodowej, Krajowym Koordynatorem Programu Rządowego „Przeciw Przemocy. Wyrównać Szanse”, Dyrektorem Departamentu Opieki i Wychowania w Ministerstwie Edukacji Narodowej, Społecznym Doradcą Rzecznika Praw Dziecka. Prof. Marek Konopczyński jest członkiem Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk oraz kierownikiem Katedry na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu w Białymstoku.

Prof. Marek Konopczyński jest autorem 9 monografii naukowych, redaktorem naukowym 14 książek, autorem 15 rozdziałów w książkach pod redakcją lub pozycjach wydawniczych innych autorów oraz autorem ponad 150 rozpraw i artykułów opublikowanych w polskich i zagranicznych periodykach naukowych poświęconych zjawiskom patologii społecznej, przestępczości, profilaktyce społecznej i resocjalizacji.

Obecnie prof. Marek Konopczyński sprawuje funkcje m.in. Członka Głównej Rady Doradczej czasopisma naukowego „*International Journal of Pedagogy, Innovation and New Technologies*”, Redaktora Naczelnego Półrocznika „Resocjalizacja Polska” oraz Wiceprzewodniczącego Zespołu Pedagogiki Resocjalizacyjnej przy Komitecie Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk.

Za swoją działalność odznaczony został m.in. Medalem „Komisji Edukacji Narodowej”, Medalem „*Milito Pro Christio*”, Medalem „*Infantis Dignitatis Defensori*” Rzecznika Praw Dziecka oraz Medalem „Przyjaciel Dzieci Ulicy” Towarzystwa Przyjaciół Dzieci.

Kandydat zgłoszony przez grupę posłów Klubu Parlamentarnego Koalicji Obywatelskiej – Platforma Obywatelska, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni.

6. Radosław Krajewski - ur. w 1973 r. w Rypinie, gdzie w 1992 r. ukończył Liceum Ogólnokształcące. W 1998 r. uzyskał tytuł magistra prawa kończąc studia na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. W latach 1999-2002 odbył aplikację prokuratorską w okręgu Prokuratury Okręgowej we Włocławku.

W 2003 r. na Wydziale Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II uzyskał stopień doktora nauk prawnych w zakresie prawa broniąc rozprawę doktorską *Prawna ochrona życia człowieka w prawie polskim i prawie kanonicznym. Studium porównawcze nad zagadnieniami kontrowersyjnymi*. W 2011 r. Rada Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego podjęła uchwałę o nadaniu mu stopnia doktora habilitowanego nauk prawnych w zakresie prawa - prawa karnego. Jej podstawą była ocena dorobku naukowego oraz rozprawy habilitacyjnej *Prawa i obowiązki seksualne małżonków. Studium prawne nad normą i patologią zachowań*.

W latach 1998-2006 pracował najpierw jako asystent, a po uzyskaniu stopnia doktora jako adiunkt, w Wyższej Szkole Humanistyczno-Ekonomicznej we Włocławku.

Od 2006 r. pracuje w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, najpierw na stanowisku adiunkta, a od 2011 r. na stanowisku profesora nadzwyczajnego, zaś aktualnie na stanowisku profesora uczelni. Pełnił tam i pełni wiele odpowiedzialnych funkcji. W latach 2012-2016 był przewodniczącym Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów.

W latach 2016-2019 pełnił funkcję dziekana Wydziału Administracji i Nauk Społecznych. Aktualnie jest dyrektorem Instytutu Prawa i Ekonomii oraz przewodniczącym Komisji Prawno-Statutowej tego Uniwersytetu. W 2003 r. podjął dodatkowe zatrudnienie w Szkole Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku, w której pracował na stanowisku adiunkta, a po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego na stanowisku profesora nadzwyczajnego - do 2017 r. Od tamtego czasu współpracuje z tą uczelnią w oparciu o umowę cywilnoprawną.

Jego zainteresowania naukowe skupiają się przede wszystkim wokół zagadnień prawa karnego materialnego, w tym problematyki przestępstw seksualnych i innych zachowań dotyczących tej sfery. Jest autorem ok. 170 publikacji naukowych. Jest wśród nich kilkanaście książek, jak też są liczne artykuły w renomowanych czasopismach prawniczych, m.in. takich jak „Przegląd Sądowy”, „Prokuratura i Prawo”, „Palestra”, „Studia Prawnoustrojowe”, „Ius Novum”, „Państwo i Prawo” oraz liczne rozdziały w monografiach.

Jest promotorem 2 obronionych doktoratów, a aktualnie sprawuje opiekę naukową nad 2 kolejnymi pracami doktorskimi. Ponad 20 razy występował w roli recenzenta rozpraw doktorskich obronionych na kilku uniwersytetach. Wypromował kilkuset licencjatów i magistrantów, którzy swoje prace poświęcili różnym zagadnieniom z zakresu prawa karnego, prawa wykroczeń, instytucji ochrony prawa oraz prawa rodzinnego.

Zarówno wykształcenie, jak i bogate doświadczenie zawodowe wskazują, iż Pan Radosław Krajewski jest dobrym kandydatem na stanowisko członka Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15.

Kandydat zgłoszony przez posłów Klubu Parlamentarnego Prawo i Sprawiedliwość.

7. **Teresa Barbara Matthews-Brzozowska** – ur. 5 kwietnia 1950 r., profesor zwyczajny, dr hab. nauk medycznych, kierownik Katedry i Kliniki Ortopedii Szczękowej i Ortodoncji Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu. Pani Profesor spełnia wszelkie wymogi niezbędne do pełnienia funkcji członka Komisji. Pani Profesor posiada specjalizację ze stomatologii ogólnej oraz ze stomatologii zachowawczej, a od 2013 r. jest także specjalistą z dziedziny ortodoncji. Dorobek naukowy Pani Profesor od 1991 r. obejmuje ponad 300 pozycji – punktowanych prac pełnotekstowych oraz ponad 200 innych doniesień naukowych. Pani Profesor jest

laureatem licznych odznaczeń, w tym Złotego Krzyża Zasługi nadanego w 2006r. przez Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego i Złotej Odznaki Honorowej „Academia Medica Wratislaviensis” przyznawanej przez Senat Akademii Medycznej we Wrocławiu, a także Srebrnej Odznaki Honorowej Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego.

Kandydat zgłoszony przez Naczelną Izbę Lekarską.

- 8. Andrzej Nowarski** – ur. 28 czerwca 1980 r. Jest radcą prawnym z 15-letnim doświadczeniem zawodowym. Ukończył Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz studia LL.M. na uniwersytecie Queen Mary University of London. Jest także absolwentem studiów podyplomowych na Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego. Został wpisany na listę radców prawnych, prowadzoną przez Okręgową Izbę Radców Prawnych w Warszawie. Andrzej Nowarski zdobywał doświadczenie zawodowe w renomowanych kancelariach w Warszawie. Pełnił funkcje nadzorcze w organach nadzoru spółek kapitałowych. Obecnie świadczy usługi doradztwa prawnego w ramach indywidualnej praktyki radcowskiej. W lutym 2020 r. został Pełnomocnikiem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego do spraw uprawnień artysty zawodowego.

Zarówno wykształcenie, jaki i bogate doświadczenie zawodowe wskazują, iż Pan Andrzej Nowarski jest dobrym kandydatem na członka Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15.

Kandydat zgłoszony przez grupę posłów Klubu Parlamentarnego Prawo i Sprawiedliwość.

9. **Bartłomiej Tkacz** - ur. 26 kwietnia 1976 r. Uzyskał tytuł magistra prawa w 2002 r. na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Jest radcą prawnym wpisanym na listę radców prawnych prowadzoną przez Radę Okręgowej Izby Radców Prawnych w Opolu oraz członkiem Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych oraz członkiem Komisji Zagranicznej Okręgowej Izby Radców Prawnych w Opolu. Od 2002 r. zajmuje się obsługą prawną samorządu terytorialnego. Od 2004 r. świadczy usługi w zakresie doradztwa prawnego, przy czym od 2010 r. w charakterze radcy prawnego. Jest również Dyrektorem Kancelarii Burmistrza Wadowic, Prezesem Fundacji Subsidio Venire w Warszawie, Prezesem Fundacji Radców Prawnych B2B w Opolu, Przewodniczącym Rady Nadzorczej Bielskiego Klubu Sportowego S.A. w Bielsku-Białej, Zastępcą Przewodniczącego Rady Nadzorczej PEC Termowad w Wadowicach, a także Przewodniczącym Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wadowicach. Ukończył studia podyplomowe – Prawo Europejskie na Uniwersytecie Łódzkim w 2004 r. Obecnie jest w trakcie studiów doktoranckich w zakresie Medioznawstwa w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie.

Doświadczenie i wiedza r. pr. Bartłomieja Tkacza stanowiłyby nieocenioną pomoc w pracach Komisji.

Kandydat zgłoszony przez Krajową Radę Radców Prawnych.

10. **Tadeusz Bohdan Zaleski** – ur. 7 września 1956 r. w Krakowie, działacz społeczny i opiekun osób z niepełnosprawnościami. Z pochodzenia jest Ormianinem, dlatego też używa nazwiska Isakowicz-Zaleski. Po ukończeniu studiów teologicznych otrzymał święcenia kapłańskie archidiecezji krakowskiej, w której pracuje do dziś. Jeszcze w czasie studiów był uczestnikiem międzynarodowego ruchu „Wiara i Światło”, zakładając w Krakowie i Chrzanowie wspólnoty osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz ich rodziców i opiekunów. Przez wiele lat był też kapelanem i katechetą „Wspólnot

Małych Muminków”, zrzeszających dzieci niepełnosprawne od 6 do 18 roku życia. W 1987 r. wspólnie z Zofią Tetelowską i Stanisławem Pruszyńskim zakładał ogólnopolską Fundację im. Brata Alberta i Schronisko dla Niepełnosprawnych w Radwanowicach. Od 1989 r. do dnia dzisiejszego jest prezesem tego dzieła.

Od 2000 r. jest również współzałożycielem i prezesem Oświatowego Towarzystwa Integracyjnego w Radwanowicach, a także pomysłodawcą i założycielem Fundacji Przyjaciół, która prowadzi Świetlicę Opiekuńczo-Wychowawczą dla dzieci szkolnych w Jawiszowicach.

Tadeusz Zaleski ma ogromne doświadczenie w pracy zarówno z dziećmi i młodzieżą, jak i z osobami dorosłymi niepełnosprawnymi, które często ze względu na swoje ograniczone możliwości poznawcze w takim samym lub nawet większym stopniu są narażone na wszelkiego rodzaju zagrożenia. Jest autorem szeregu publikacji poruszających wiele ważnych spraw społecznych, w tym opisujących zagrożenie pedofilią. Za swoją wszechstronną działalność społeczną został odznaczony m.in.: Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski przez Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego w 2006 r., Krzyżem Wolności i Solidarności w 2016 r., Nagrodą im. Pawła Włodkowica przez Rzecznika Praw Obywatelskich Janusza Kochanowskiego w 2007 r., Nagrodą Kustosza Pamięci Narodowej w 2010 r. oraz Orderem Uśmiechu w 1997 r. Jest też obywatelem honorowym miast Zielona Góra, Zgierz i Chełmek oraz gmin Zielona Góra, Zabierzów (Małopolska), Kadzidło (Mazowsze) i Borów (Dolny Śląsk).

Kandydat zgłoszony przez grupę posłów Klubu Parlamentarnego Koalicja Polska – Polskie Stronnictwo Ludowe – Kukiz15 oraz Koła Poselskiego Konfederacja.